

■ TILFLYTTERE

Ung familie ud i øko-landbruget

En lærer-familie har slået sig ned i Thy og vil være de første lokale producenter af økologiske grise

Benytter sig af slagtere på Mors

AF NIELS HANSEN
niels.hansen@nordjyske.dk

Siden 1. september har familien Pilgaard taget hul på den to år lange rejse mod at blive en godkendt økologisk svineproducent.

Og selv om det indtil videre er i den helt lille målestok, så bliver de måske de første i Thy, som kan levere svinekød med det røde mærke på pakkerne. - Vi købte ejendommen i sommeren 2010 og har siden da gjort, som var vi økologiske, fortæller Kristian Pilgaard.

Derfor er der ikke den store forskel for ham og hustruen Lotte, men skal

de kunne mærke deres produkter med "Ø-mærket", så skal der gennemføres den lovpligtige toårige periode.

Så i princippet er de to grise, som om et par uger bliver lavet om til diverse former for kødprodukter, heller ikke "rigtige" økologiske grise i lovens forstand, men parret er sikre på, at de vil smage præcist som om de var.

Og netop det med smag var baggrunden for, at det læreruddannede par på 34 år købte "Vester Krogsgaard" og de tilhørende 15 hektar jord.

Og så også lidt det, at hans bedsteforældre har haft ejendommen.

- Vi mødte hinanden på lærerseminaret i Aarhus og boede senere til leje hos Lars Kolind, siger Thomas Pilgaard.

Den tidligere erhvervsmand ejer et gods mellem Silkeborg og Horsens, hvor der hører nogle huse til som lejes ud.

Hustruen Lotte kommer fra et helt almindeligt vilakvarter i Røddekro, men hun var med på tanken om at etablere sig som økologisk landmandsfamilie i Thy, selv om de begge indtil videre har beholdt deres arbejde.

- Folk er flinke og rare her i Thy, siger hun og fortsætter med et grin:

- Næsten lige som i Sønderjylland...

Siden 2010 er der foruden dyrene også sket en udvidelse i form af sønnerne David og Asger på to og fire år og senest datteren Lærke, som kun er en uges tid gammel.

Om ejendommen

skal udvides med flere økogrise, er endnu uvist. Nu skal de først prøve at se, om det overhovedet er muligt at sælge kødet og bruger de de sociale medier til den del.

Men bare det at få grisene slagtet på et godkendt

økologisk slagteri, har også været svært:

- Vores Jerseystude slagter vi hos Thøgersen på Mors, men han vil ikke slagte grise, siger Kristian Pilgaard.

De har så fundet ud af, at der er en nyetableret

økologisk svineslagter i Morsø Food Park ved Nykøbing.

- Nu skal vi så lige have fundet ud af at få grisene transporteret derover.

Studene er også en del af de kommende økologiske salg, og parret hå-

Landbruget har svære tider - men de klarer den

Prognoser melder om truen-de konkurs hos 15-20 procent - det vil ikke ske, lyder nordjyske vurderinger

AF EGON KJØLLER
egon.kjoeller@nordjyske.dk

Jo, det er svære tider - som normalt. Men de allerfleste landmænd i Nordjylland får lov at blive ved gården, for det er det bedste for både landbruget og erhvervets långivere.

Sådan lyder to nordjyske ekspertvurderinger efter de bimmelende alarmklokker og kulsorte prognoser, formidlet af Danmarks Radio, der åbnede ugen.

Hverken direktør Vagn Hansen fra Sparekassen Vendsyssel eller chefkonsulent for økonomi hos landboforeningen LandboNord, Torsten Gruhn, lader alarmklokkerne bimle i samme øredøvende tonefald.

- Ingen har en interesse i at lade en stribe landbrug gå ned, siger han.

Og Vagn Hansen:

- Vi tror på, at det nok skal blive fornuftigt at være landmand i Danmark. Derfor understøtter vi langt hovedparten af vores kunder i denne svære tid.

Over 15 procent af danske landbrug er i alvorlige økonomiske vanskeligheder. Indtjeningen står ikke mål med gældens størrelse, og der er ikke likviditet til at afdrage på gælden. De er henvist til at stifte ny gæld, lyder analysen fra erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser fra Videncenter for Landbrug.

Økonomiprofessor Troels Troelsen fra Copenhagen Business School skærpede spådommen:

- I virkeligheden er 20 procent formentlig allerede gået konkurs. Det er bare et spørgsmål om, hvor længe, man holder liv i dem, sagde han.

- Hvis der har været økonomisk optimisme at spore, er den dobbelt væk nu. Indtil videre har landmændene mistet

100.000 kroner i egenkapital pr. hektar, blandt andet på grund af vandplanerne og gødningsnormerne. Hvis de vandplaner, man fra politisk side arbejder for, bliver gennemført, bliver det halvdelen af danske landbrug, der går konkurs, lød det fra økonomiprofessoren.

Torsten Gruhn er ikke overrasket over økonomi-analysen fra Videncenter for Landbrug. - Vi gik ind i året med trekvart million kroner i resultat før finansiering. Nu tegner det til et rundt nul. Enkelte tjener stadig penge, men mange kommer ikke til det.

På de fleste ejendomme vil det være muligt at optimere, og de gode grovfoderudbytter i år gør måske tingene lidt nemmere næste år. For os gælder det om at forklare banken, de muligheder, der er, siger han.

Torsten Gruhn opfordrer samtidig landmændene til at være åbne omkring egen situation og at være pro-aktive,

d.v.s. selv foreslå mulige løsninger.

Henrik Zobbe, leder af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, svarede mandag i DR på et spørgsmål om de forgældede landbrug skal have hjælp, så de undgår at trække en masse banker med ned:

- Det er en sag mellem landmanden og hans kreditor - og kommer det til at koste nogle banker livet, må det koste nogle banker livet.

Torsten Gruhn ser heller ikke gældssaneringsstøtte som en farbar vej:

- Dansk landbrug lever jo, af, at det er de rigtige landmænd, der overlever. Det lyder barsk, men der er en naturlig selektion. Det gælder i øvrigt også blandt pengeinstitutter. Der er ingen grund til at holde hånden under dem, fordi de har båret sig tåbeligt ad i nogle perioder, erklærer han.

Men reelt er der efter hans be-

dømmelse kun få landbrug i Nordjylland, som er på vej ud over kanten, selvom han ikke tør sætte eksakte tal på.

- I forsommeren gjorde vi op, at der var 18 ejendomme til salg blandt LandboNords 3000 kunder. Dertil kommer et nok større antal, som pengeinstitutterne prøver at få afhændet. Men i forhold til den samlede mængde landbrug er det meget begrænset. Så det handler reelt om landmandens vilje og lyst til at føre virksomheden videre. Ingen har en interesse i at lade en hel stribe landbrug gå ned, for så går bunden fuldkommen ud af jordpriserne og markedet, siger han.

Vurderet fra Sparekassen Vendsyssel, der har 17 procent af sine udlån placeret i landbrug, er de nordjyske landbrug næppe hverken værre eller bedre stillet end gennemsnittet. Og det er da alvorligt, erkender direktør Vagn Hansen.

- Men det er jo ikke nyt, at

Lotte og Kristian Pilgaard, med datteren Lærke på armen, vil producere økologiske madvarer, og bliver muligvis de første med økologisk svinekød fra Thy. De gør det også for at sønnerne Asger og David kan få et naturligt forhold til, hvor kød kommer fra. Hunden Gaia er nok ligeglad...
Foto: Peter Mørk

To af de fire økologiske grise på Vester Krogsgaard forsvinder ned i fryseren om et par uger. Næste år håber Kristian Pilgaard på dobbelt antal slagtesvin.

ber at få lov til at sælge deres kød i en gårdbutik, men indtil videre må kunderne hente kødet hos slagteren.

Imens kan familien så glæde sig over de æg, som hønsene lægger, og måske også en enkelt kyl-

ling i ovnen eller gryden: - Det har været vigtigt for os, at vi selv vil producere det, vi spiser. Også for at børnene kan få et naturligt forhold til hvor maden kommer fra.

Parret ved godt, at det ikke er muligt at leve 100

procent af gården, som den er nu, men hver gang de ser muligheden for at udvide med større eller ny produktion, vil de prøve.

Fireårige Asger Pilgaard har lært, at skal hønsene lægge æg, skal de også have lidt godbidder i form af her gammelt brød.

Skal man se plovmand, skal man kigge ud på markerne. I landmandens tegnebog er der ingen. Økonomien er igen gået i nul eller under.

Arkivfoto: Peter Mørk

landbruget har vanskeligheder. Årene 2010, -11 og -12 var meget værre år. Når det meldes så hårdt ud nu, er det nok fordi årene 2013 og første del af -14 blev ganske, ganske fornuftige. Stik mod alle forventninger kom der så dette tilbageslag. Men vi har stadig en tyrkertrø, at det på lidt længere sigt vil

blive ganske fornuftigt at være fødevarereproducent i Danmark. De har desværre ikke alle steder de samme rammevilkår som andre steder i verden, men de er nogle af verdens mest effektive, så derfor tror vi på, at det nok skal blive fornuftigt at være landmand i Danmark, siger han.

- **Sparekassen kan få nogle nedskrivninger i en periode, indtil det kommer til at gå godt igen, men det har vi prøvet gennem længere tid, så det lever vi også med. Vi har bufferen til det, og vi har de seneste år taget store nedskrivninger på landbruget, og trods det tjent fornuftige penge. Vores strategi er at vi vil**

blive ved at støtte op om landbruget. Det er jo et af hovederhvervene i landsdelen. At lade dem alle gå konkurs vil være en dårlig løsning, fastslår han.
Vagn Hansen erklærer sig helt overbevist om, at man ikke vil opleve 15 procent af sparekassens landbrugskunder gå konkurs.

- Men man kan ikke afvise, at nogle bliver så trætte af at udføre deres erhverv, at de vælger at afhænde bedriften. Så står der købere parat, tilføjer han.